

ХРИСТО ХРИСТОВ ВМЕСТО ПРЕДГОВОР

chitanka.info

*С благодарност към бай Ангел Мутафчиев —
потомъка на Дели Саид.*

За историите край огнището

*В дебрите на родопския бит незаменими водачи ми
бяха бележитите местни краеведи Васил Дечов и Ангел
Вълчев.*

Поклон пред паметта и труда им!

Пътеката изчезна отдавна. Скри се както се и появи. Така е в Родопа. Хорски, горски, дивечови — всякакви пътеки. Току изникнат, пък потънат нейде в някой гъсталак.

От години я обикалям ей така по азимут, от тук до там, а после другаде... Все не съм наситен, пак тръгна, кога сам, кога с приятели, а мине се не мине — се изгубя...

Изгубили се бяхме и днес. Не, не беше фатално. Късна пролет в Родопа, човек може с дни да откара. Богдана и Атанас бяха вече разбрали. Не, нямаха въпроси, то нямаше и време да попитат. Стръмно надолу, шубрак след шубрак... А така си и трябва щом от върха, от „Чиляка“, заслизаш. През Саръ Кая, после Гуня маале и към Три Могили, а от там — към Белинташ ни беше планиран маршрутът. Всъщност няма такъв маршрут. Преди време един приятел планински водач ни даде тази идея. Чудеше се дали е възможно тъй да се мине — напъряко.

И тръгнахме да проверим. Вече поизгубени, но бодри и решени крайната точка да стигнем. Азимутът явно ми беше избягал, но хич не му и много придирах защото замириса на дъжд и то на здрав, хубав, истински дъжд замириса.

Слънцето отпърво с не голяма охота, но се дръпна, потъна в началото колебливо, а после твърдо реши и замина да грее и топли на друго някакво място. Направо забрави ни днес. Щом си отиде, и плисна дъждът. Ама плисна, заля ни. Сякаш ведра някой се забавляваше да изсипва отгоре. И понеже нали е истински дъжд, заедно с гръмотевици дойде. На открито бяхме тъкмо излезли. Скали, камънак... Мокри, но спряхме, няма как — батерии от телефоните

трябваше да вадим. Загледах напред, а то една панорама — да ти напълни сърцето. Макар и сумрачно, и в плътна водна завеса, но там някъде долу къща видяхме. Малка с каменен покрив, стои и сякаш нас чака.

Много в такова време няма какво да се каже. Метнахме раниците обратно на гръб и поехме. Ако вижда и знае човек мястото, където отива, сякаш по-бързо се стига. Не мина много и бяхме пред нея. Пред къщата, която отгоре бяхме съзрели. А там, сякаш за нас бе излязла — стара жена със забрадка. Мокра забрадка, но и в сумрачното белее, та свети. Махна ни с ръка — покана да влезем. Каза ни нещо, но турски никой от нас не говори. А тя дума на български, стана ясно, не може да каже. Вкара ни в малка пристройка, явно за гости. Личеше, че скоро никой не бе влизал. Бюфет, печка, на стената — ковъорче, легло, два стола и маса.

Засмяна беше жената и много се вайка. По някакъв неин си начин се вайка. Добродушно такова. Навярно защото мокри ѝ се виждахме много.

Докато се усетим, дърва ни донесе, запали печката, айрян, яйца, хляб, сирене и маслинки даже вече имаше на нашата маса.

Конфуз. Нито можеш нещо да кажеш, нито да питаш, нито да помогнеш дори. А и тя за да не ни поставя в неудобно положение и за да не се чувства глупаво, че не може нищо да каже, спря да ни гледа, просто разшетана само нагоре — надолу. Както дойде, така ни остави, отиде си в нейната стая.

Поразсъблякохме се, хапнахме, беше ясно, че нощта в тази стая ще мине. А навън все така си валеше. Сякаш и времето настояваше: „стойте си тука“. На земята, в леглото, мина нощта. Сутринта, преди да си тръгнем, Боги заразглежда бюфета, а на него — кръстче стои! Малко, дървено, съвсем простовато. Пак го гледаме — много старо... и кръстче!

Бабата, явно чула, че хлопаме, масло и хляб ни донесе. И яйца пак. Сварени. И все тъй засмяна. Притеснена, че не може нищо да каже, нито пък ние да ѝ нещо речеме, но се смее, та грее.

Преди да си тръгнем, все пак посочих. Неудобно ми беше, но питах за кръстчето с жестове, с думи. Бабата махна с ръка: „охооо, това е от много, много отдавна...“

Изпрати ни. Тогава за пръв път и видях ѝ очите. Още ги помня — сини ви казвам, сини та светят!

Дъждът беше спрял още нощес. Сравнително бързо посоката оправихме и стигнахме до крайната точка. Едва тогава разбрахме и къде сме били.

Рибен дол — това е била махалата.

Мина време. Случи се тъй, че в Родопа четири години прекарах. Край другите си занимания, имах много свободно време. И преди бях чувал, но тогава, в дългите зимни вечери край огнището, слушах истории, разказани ми от местните хора.

Родопските хора. Някои от тях мюсюлмани. Реших да ги споделя с вас, както на мен ми бяха предадени. Като приказка, като напев. Това са истории не за герои. За обикновени хора са тези истории. За добри хора.

Истории за българи.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.